

Kniha biskupa de Ségur s názvom Sväté prijímanie, III. časť

Branislav Krasnovský

17. septembra 2024 ✝ Cirkev

---

predchádzajúce časti:

Kniha biskupa de Ségur s názvom Sväté prijímanie, I. časť

Kniha biskupa de Ségur s názvom Sväté prijímanie, II. časť

***

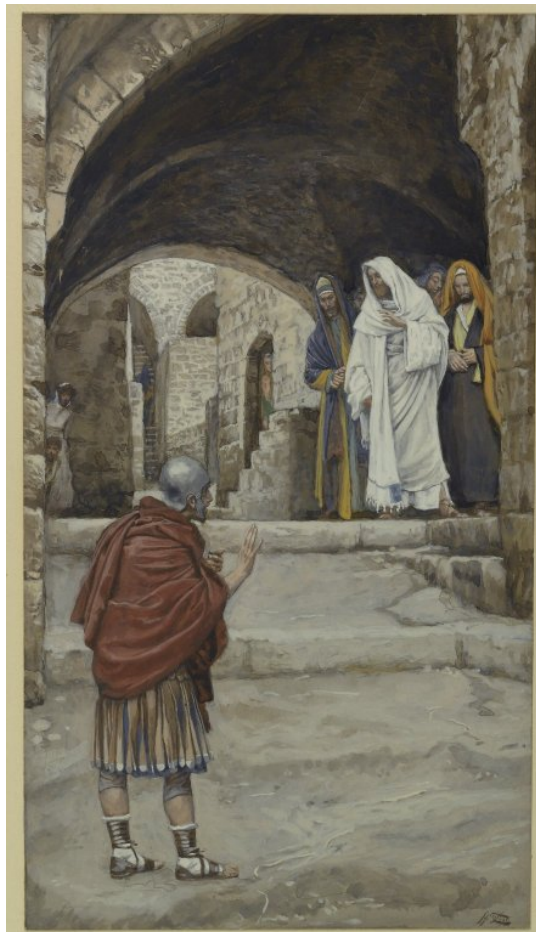
Dnes by sme pokračovali ďalšími argumentmi biskupa de Ségur z jeho knihy s názvom Sväté prijímanie.

II. Nie som hoden pristupovať tak často k Bohu vo svätom prijímaní

Keby tento dôvod bol pravdivým dôvodom, nesmeli by sme vôbec nikdy prijímať Najsvätejšiu Eucharistiu, pretože ako hovorí sv. Ambróz: „Keď nie sme hodní každodenne prijímať, budeme hodní za rok každodenne prijímať?“

Veriaci, ktorí hovoria, že nie sú hodní často prijímať ako keby ani nevedeli, že čím viac sa vzdávajú od nášho Pána Ježiša Krista, tým viac sú nehodní k nemu sa priblížiť. Chyby a hriechy veriacich rastú úmerne v tej miere, ako sa zdržujú svätého prijímania, pretože sami seba zbavujú toho chleba života, ktorý veriacim ponúka samotný Kristus. Ako hovoril sv. Ignác Antiochijský, sväté prijímanie je liekom proti hriechu a zárodok nesmrteľnosti.

Preto by mal každý veriaci uvážiť svoje ďalšie smerovanie, ako bude kráčať ďalej. Mal by zanechať falošnú pokoru. Najsvätejšia katolícka Cirkev veľmi dobre vie, že nikto nie je hoden prijímať Eucharistiu a napriek tomu žiada, aby veriaci Eucharistiu čo najčastejšie prijímali, pretože toto je jediná cesta, ako sa stať pravým Kristovým služobníkom. Nikto nie je hoden prijímať Eucharistiu, ani veriaci laici a ani rehoľníci, kňazi či biskupi. Preto sa modlí v tradičnej svätej omši trikrát a nie raz: „*Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum*“, čo po slovensky (pre katolíkov, ktorí sa nezúčastňujú slávenia tradičnej tridentskej svätej omše) znamená: „*Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu.*“

James Tissot, *Domine, non sum dignus* (Pane, nie som hoden...) zdroj: wikimedia commons /
Brooklyn Museum

Tieto slová vyriekol stotník (Mt 8,5–13):

5 Keď potom vošiel do Kafarnauma, pristúpil k nemu stotník s prosbou: 6 „Pane, sluha mi leží doma ochrnutý a hrozne trpí.“ 7 On mu povedal: „Prídem a uzdravím ho.“ 8 Stotník mu odpovedal: „Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie. 9 Ved' aj ja som podriadený človek a mám pod sebou vojakov. Ak daktorému poviem: „Chod!“ – ide; inému: „Pod' sem!“ – tak príde; a svojmu sluhovi: „Urob toto!“ – on to urobí.“ 10 Keď to Ježiš počul, zadivil sa a tým, čo ho sprevádzali, povedal: „Veru, hovorím vám: Takú vieru som nenašiel u nikoho v Izraeli. 11 Hovorím vám, že prídu mnohí od východu i západu a budú stolovať s Abrahámom, Izákom a Jakubom v nebeskom kráľovstve, 12 a synovia kráľovstva budú vyhodení von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami.“ 13 A stotníkovi Ježiš povedal: „Chod' a nech sa ti stane, ako si uveril.“ A v tú hodinu jeho sluha ozdravel.

Katolícka Cirkev nežiada, aby hriešnik prijímal, pretože je hoden prijímať, ale žiada, aby prijímal Eucharistiu, pretože ju potrebuje k tomu, aby sa stal čo najmenej nehodným Krista. Vyzýva veriacich, aby často prijímali nie preto, že sú svätí, ale preto, aby sa možno niekedy v budúcnosti mohli svätými stať. Nežiada, aby prijímali preto, že sú silní, ale preto, že sú slabí a nedokonalí, že sú náchylní k všetkému zlému, ľahko sa nechávajú zviest' z pravej cesty a ešte ľahšie hrešia.

Strach pred Bohom nie je žiadna cnosť, dokonalosť zbožnosti sa prejavuje v podobe lásky. Pravá láska však odmieta strach a jeho najhoršiu formu – otrocký strach. Podporuje len detinskú úctu, pretože tú je možné zlúčiť s dôveryplnou nehou, ktorú možno označiť aj ako úctivosť lásky. Strach pred Bohom je znakom

jansenizmu a jansenizmus je veľmi nebezpečný a zradný, pretože tiesni srdce, dusí v ňom lásku a dôveru, dušu vrhá do prázdnoty, vyprahnutosti a zúfalstva.

Pre tých, ktorí o jansenizme nepočuli, uvediem pár slov. Jansenizmus je prísne morálne teologické učenie v katolíckej Cirkvi, ktoré sa rozvíjalo najmä v 16. – 18. storočí. Možno súhlasiť aj s tézou, že vyrastalo z nesmierne tvrdého historického podložia, determinovaného reformačnými vojnami či tridsaťročnou vojnou, ktoré znamenali pre Európu obdobie nesmierneho úpadku. Budem sa opakovať, ale v niektorých oblastiach Európy zahynula takmer polovica obyvateľstva (na druhej strane vďaka týmto tvrdým podmienkam sublimoval humanizmus a renesancia a na jeho morálnych troskách rozkvitol nádherný strom katolíckeho baroka).

Zakladateľom jansenizmu bol biskup Cornelius Jansen (1585–1638), nizozemský katolícky biskup v meste Ypres, ktorý vo svojej knihe o sv. Augustínovi (kniha vyšla po jeho smrti v roku 1640) zdôrazňoval Augustínovu náuku o prvotnom hriechu, nevyhnutnosti Božej milosti ku spásu a zároveň o neodolateľnosti pôsobenia Božej milosti na človeka.

Cornelius Jansen

zdroj: wikimedia commons

To by bolo všetko v poriadku, ak by jeho myslenie silne neovplyvnila aj náuka o predestinácii, ktorá bola nesmierne živá najmä v nizozemskom kalvínskom prostredí.

Podľa katolíckeho učenia sa človek rodí zaťažený dedičným hriechom a nemôže vlastnými silami dosiahnuť spásu. Jansen a jansenisti, ovplyvnení učením o predestinácii (predurčení) tvrdili, že vševedúci Boh vedel už dopredu, pri stvorení vesmíru, o každom človeku to, či bude spasený alebo zatratený.

Ako už bolo povedané, vychádzali doslovne z učenia sv. Augustína a jeho okrídlenej známej vety: „Posse non peccare, non posse non peccare, non posse peccare“ (slovensky: môcť nehrešiť, nemôcť nehrešiť, nemôcť hrešiť“. Adam a Eva mohli nehrešiť, ale zhrešili a tým uvrhli na ľudstvo večný hriech a ľudia nemôžu nehrešiť. Tí, ktorí sú predurčení k spásu a ktorí dosiahnu večný život, tí už nebudú hrešiť. Pretože však človek nikdy nevie, či je predurčený k spásu, alebo zatrateniu ľudstvo, musí žiť čo najlepšie.

V stredoveku i novoveku bola otázka vzťahu predestinácie a Cirkvi predmetom mnohých sporov. Jansenisti sa okrem iného líšili od kalvínov v otázke predestinácie aj tým, že na rozdiel od Kalvína nikdy netvrdili, že človek môže na základe niektorých znakov zistiť, či bude zatratený alebo nie.

U kalvínov má nesmiernu vážnosť Starý zákon, v ktorom sa (ako je všeobecne známe) na mnohých miestach píše, že kto je Božím obľúbencom, toho Pán Boh odmeňuje. Zjednodušene povedané – ak niekoho Pán Boh

miluje, požehnáva ho a ochraňuje. Takémuto človeku sa nesmierne darí, má šťastnú rodinu, bohatstvo, zdravie. Samozrejme, že to je kalvínsky blud. Pán Boh miloval aj Jóba a podrobil ho skúške, miluje aj katolíckych svätcov, ktorí umreli v chudobe, chorobe, prežili smrť svojich blízkych. Podľa kalvínskych indícií by si títo svätci mali myslieť, že budú zatratení.

Keďže jansenistickí teológovia boli na vyššej úrovni ako kalvínski teológovia, odmietli ako nelogické tvrdenie, že veriaci môže z vonkajších dohier dospieť k názoru, že bude spasení. Katolícka Cirkev ústami pápeža Inocenta X. v roku 1653 jansenizmus odsúdila, čo neskôr v roku 1713 potvrdil bulou *Unigenitus Dei Filius* pápež Klement XI.

Kalvíni a jansenisti kládli veľký dôraz na mravný život veriacich a boli až mravne rigorózní. Táto ich morálna rigorozita viedla k častej kritike zo strany renomovaných katolíckych teológov. Do Francúzska sa jansenizmus dostal vďaka Jeanovi Duvergierovi de Hauranne, opátovi zo Saint Cyran en Brenne.

Študoval na Sorbonne a belgickom Leuvene, kde sa zoznámil s Corneliom Jansenom. Jansenovo učenie ho oslovilo, pričom spočiatku mal veľmi blízko k sv. Vincentovi de Paul, zakladateľovi vincentínov či Jeanovi Jacquesovi Olierovi, francúzskemu oratoriánovi. Jeho blízkym priateľom bol aj Arnauld d'Andilly, ktorý na stranu de Hauranneho stiahol mníšky z kláštora Port Royal, ktorý sa neskôr stal centrom jansenizmu. Postupne sa k jansenizmu začali hlásiť aj tak významné osobnosti z radov vedcov ako Antoine Arnauld (teológ a matematik), Jean Racine (laik, spisovateľ a dramatik) či Blaise Pascal (teológ a matematik), ktorý ku sklonku života zo svojich jansenistických postojov čiastočne upustil.

Veľkým odporcom jansenizmu bol nielen kardinál Richelieu, ale aj Kráľ Slnko – Ľudovít XIV. V roku 1710 na príkaz francúzskeho kráľa duchovné centrum jansenistov v kláštore Port Royal francúzski vojaci zničili. Jansenizmus však ovplyvnil aj panovníčku Máriu Teréziu (po smrti jej milovaného manžela). Určité formy jansenizmu sú typické aj pre francúzsky galikanizmus a niektoré starokatolícke cirkvi.

Habsburská cisárovná Mária Terézia

zdroj: wikimedia commons

Vráťme sa však späť ku knihe biskupa de Ségur. Ten hovorí, že pravá pokora je spojená vždy s dôverou. Na prelome IV. a V. storočia sa v kresťanskom svete riešila otázka: Kto je pokornejší – kresťan katolík, ktorý často prijíma Eucharistiu, alebo kresťan katolík, ktorý prijíma Eucharistiu zriedkavo? Známi teológovia tej doby odpovedali bez váhania, rovnako ako aj známi teológovia z neskorších dôb. Najpokornejší je ten katolík, ktorý čo najčastejšie prijíma Eucharistiu, pretože to je znamenie, že dokonale spoznáva svoju biedu a hlboko cíti, že sa musí uzdraviť.

Na záver biskup de Ségur každého katolíka nabáda: *„Bud' plný dôvery. Kráčaj v ústrety Nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi, pretože on Ťa miluje, aj keď nie si hoden jeho lásky. Kráčaj k nemu s pokorou a nehou v srdci, myslí viac na lásku Božiu ako na svoju úbohosť a biedu. Čím častejšie budeš prijímať Najsvätejšiu Eucharistiu, tým viac budeš hoden Eucharistie.*

III. Keby som často prijímal Eucharistiu, prestala by na mňa pôsobiť

Na tento nesprávny argument odpovedá biskup de Ségur nasledovne: *„Je dosť možné, žeby prestalo výrazne pôsobiť na tvoju obrazotvornosť, či city a nervy. Ale s vôľou je to inak. Hovorím to zo svojej kňazskej skúsenosti, z toho čo som zažil v spovednici a z toho, že som stále každodenným svedkom obdivuhodných a úchvatných zmien, ktoré Eucharistia koná v srdciach dobre pripravených a hodných k prijatiu Eucharistie.“*

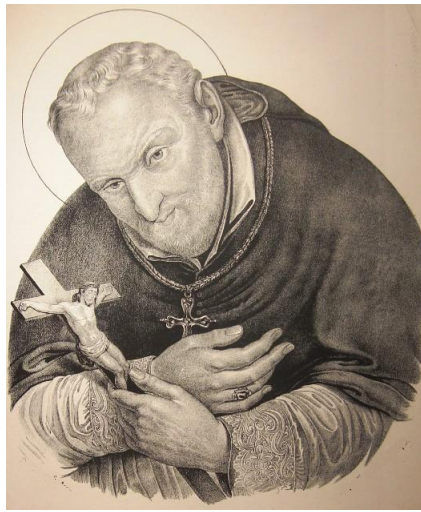
„Kto hľadá v Eucharistii len sladkosť citovej zbožnosti, bude cítiť oslabovanie tejto citovej zbožnosti úmerne k tomu, ako sa bude zvyšovať počet jeho svätých prijímaní. Kto však v Eucharistii hľadá zbožné pocity, slzy či sladké dojmy nenašiel to pravé. Ak nám ich milostivý Boh prideli, ďakujme mu za to rovnako, ako malé dieťa poďakuje svojej mame za sladký koláč, alebo čokoládu, ktoré po jedle dostalo. Ale sladký koláč a ani čokoláda nie je to, čo dieťa pre svoj život potrebuje. Je to málo výživný pokrm a je len prídavkom k obedu.“

Vďaka Najsvätejšej Eucharistii dokážeme následne vnímať podstatne lepšie podstatné veci – ako je rast kresťanských cností, pokora, tichosť, pokánie, odlúčenosť, láska k blížnemu a pod. Sv. Alfonz z Liguori hovoril:

„Neklamte sa domnienkami, že pocítite viac zbožnosti, ak budete chodiť redšie na sväté prijímanie. Kto jedáva riedko, jedáva samozrejme s oveľa väčšou chuťou ako ten, kto sa stravuje pravidelne. Nikdy sa však silou nevyrovná tomu, kto sa stravuje vyvážene. Kto prijíma redšie, môže získať viac citovej zbožnosti, ale jeho duši bude chýbať dostatok síl v boji proti chybám, pokušeniu a hriechu.“

A na záver dnešnej časti ešte jeden výrok sv. Alfonza z Liguori:

„Je nesprávne prikladať veľký význam citovej horlivosti na úkor skutočnej zbožnosti. V Eucharistii je potrebné hľadať rýdzu a účinnú lásku k Ježišovi Kristovi a tá je plne v Eucharistii zastúpená. Vezd, že ak pôjdeš na sväté prijímanie preto, aby si mohol silnejšie odolať pokušeniu, aby si sa stal pevnejším v každodennom boji proti hriechu, čistejším a morálnejším, ochotnejším k modlitbe, bude na teba aj sväté prijímanie silnejšie účinkovať.“

Sv. Alfonz z Liguori

zdroj: wikimedia commons

(Pokračovanie)

Titulný ilustračný obrázok, Alonso Vázquez (1564-1608), **Posledná večera**, zdroj: wikimedia commons

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kniha-biskupa-de-segur-s-nazvom-svate-prijimanie-iii-cast/>